

Силабус
навчальної дисципліни
Сучасні інформаційні технології
2025-2026 навчальний рік

Освітньо-професійна Професійна освіта (Комп'ютерні програма технології)
програма

Спеціальність А5.39 Професійна освіта (Цифрові технології)

Галузь знань А Освіта

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Викладач (і)	Алексеева Ганна Миколаївна
Посилання на сайт	http://bdpu.org/faculties/fmkto/structure-fmkto/kaf-ktun/composition-ktun/alekseeva/
Контактний тел.	
Е-mail викладача:	alekseeva@ukr.net
Графік консультацій	ПН 14.30-16.30 СБ 14.30-16.30

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/ годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	звітність
4/120	20	20	80	екзамен

Семестр: весняний

Мова навчання: українська

Ключові слова: інформаційні технології, цифрові технології, комп'ютерні системи, програмування, обробка даних, інформаційні системи, цифрові ресурси, освітні платформи, ІКТ, цифрова компетентність.

Мета та предмет курсу: формування у студентів сучасних інформаційно-цифрових компетентностей, що забезпечують ефективне використання інформаційних технологій у сфері цифрових та комп'ютерних технологій, професійній діяльності та освітньому процесі.

Предметом є вивчення та застосування новітніх інформаційних технологій у сфері цифрових та комп'ютерних технологій у контексті професійної освіти. Дисципліна охоплює широкий спектр тематик – від базових принципів роботи з інформаційними системами та цифровими ресурсами до використання інструментів

обробки, аналізу та візуалізації даних, а також вивчення сучасних цифрових підходів до організації освітнього процесу, програмування, моделювання інформаційних систем і розробки програмного забезпечення.

Компетентності та програмні результати навчання:

Інтегральна компетентність (ІК)

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в професійній освіті, що передбачає застосування певних теорій і методів педагогічної науки, та в галузі цифрових технологій, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 06. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

ФК 08. Здатність використовувати відповідне програмне забезпечення для вирішення професійних завдань, відповідно до спеціалізації.

ФК 14. Здатність збирати, аналізувати та інтерпретувати інформацію (дані) відповідно до спеціалізації.

Та демонструвати такі результати навчання:

ПР 09. Відшуковувати, обробляти, аналізувати та оцінювати інформацію, що стосується професійної діяльності, користуватися спеціалізованим програмним забезпеченням та сучасними засобами зберігання та обробки інформації.

ПР 19. Уміти обирати і застосовувати необхідне устаткування, інструменти та методи для вирішення типових складних завдань у галузі цифрових технологій.

Зміст курсу:

Тема 1. Соціальна інформатика: предмет та задачі курсу

Індустріальне, постіндустріальне, інформаційне суспільство. Критерії переходу суспільства до постіндустріального, інформаційного етапу розвитку. Закон експоненціального зростання обсягу знань. Еволюція соціальних систем, діаграма Парето. Інформатизація суспільства – визначення поняття. Інформатизація як єдність процесів комп'ютеризації, медіатизації та інтелектуалізації. Основні теоретико-методологічні підходи до інформатизації. Інформатизація та сталий розвиток. Концепція інформатизації. Соціальна інформатика – визначення, предметне поле досліджень, методологічна роль у сфері цифрових технологій та професійної діяльності.

Тема 2. Семантичні основи соціальної інформатики. Інформологія – загальна теорія інформації

Інформація – поняття. Коротка характеристика теоретичних концепцій і підходів до вивчення закономірностей інформаційного обміну: теорія інформації К. Шеннона,

кібернетичний підхід Н. Вінера, логіко-семантичний підхід, прагматична концепція, біхевіористська модель інформації, логіко-прагматична модель комунікації. Матерія, енергія, інформація, знання, зв'язок понять. Дані, інформація, знання – співвідношення понять. Формалізація знань: методи і прийоми, їх ефективність, порівняльний аналіз. Технологія, інформаційна технологія. Власне інформаційна технологія. Штучний інтелект, експертні системи – поняття та можливості використання у програмуванні, аналізі даних та цифрових системах.

Тема 3. Соціальні комунікації: історія, сучасність, перспективи

Ресурсна та соціокультурна концепції інформаційного середовища як простору соціальних комунікацій. Типи обмінів у суспільстві. Матеріально-енергетичний та інформаційний обміни. Фази інформаційних обмінів у суспільстві. Усна, письмова, книжкова та цифрова фаза інформаційного обміну. Роль інформаційних технологій у розвитку професійних комунікацій у сфері цифрових технологій. Системи штучного інтелекту, експертні системи – постановка задачі, підходи до її вирішення, області застосування в ІТ та програмній інженерії.

Тема 4. Інформаційні ресурси суспільства

Інформаційна криза початку 70-х років ХХ століття: передумови, зміст, прояви у соціальній практиці, наслідки. Інформаційний ресурс – визначення поняття. Основні проблеми досліджень у галузі інформаційних ресурсів суспільства. Знання як національне багатство. Проблема «витоку мізків». Форми матеріалізації інформаційних ресурсів суспільства, зокрема цифрових та інформаційно-технологічних ресурсів. Проблема «електронізації» інформаційних фондів. Автоматизовані інформаційні ресурси. Фактографічні бази даних, інформаційні системи та цифрові платформи.

Тема 5. Інформатизація суспільства: соціальні умови, передумови і наслідки

Технічний аспект соціальних передумов інформатизації. Передумови інформатизації в економічній, політичній, культурно-духовній і соціальній сферах суспільства. Вихідні умови й альтернативні варіанти розвитку процесу інформатизації. Вплив інформатизації на розвиток цифрових технологій, ІТ-індустрії, професійну діяльність фахівців та цифрову трансформацію суспільства.

Методи навчання:

методи організації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів: словесні (розповідь, пояснення, бесіда, лекція, навчальна дискусія), наочні (ілюстрації, презентації), практичні (розв'язування задач, виконання вправ) з використанням засобів дистанційного навчання (інтерактивні відеоконференції і консультації на платформі Zoom та месенджери (Telegram, Viber);

пояснювально-ілюстративний; частково-пошуковий (евристичний); проблемний виклад навчального матеріалу; індуктивні, дедуктивні, метод аналогій, самостійна робота з науково-методичними джерелами та електронним навчально-методичним

комплексом дисципліни.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять)

обов'язкове дотримання академічної доброчесності студентами, а саме: самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни; посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Навчальний курс передбачає лекційні і практичні заняття, самостійну та індивідуальну роботу здобувачів. За підсумками лекційних занять здобувачі мають підготувати відповідний конспект основних теоретичних питань навчального курсу. Практичні заняття передбачають усне опрацювання теоретичного матеріалу та дискусію за темою, а також розв'язування практичних задач. Підготовка завдань до самостійних та індивідуальних робіт здійснюється у друкованому або електронному вигляді за визначеним шаблоном (формат MicrosoftWord або PowerPoint) та передбачає усне опитування здобувачів за певною темою та результатами самостійного розв'язування задач протягом заняття або на груповій/індивідуальній консультації. Для зручного опрацювання здобувачами змісту курсу передбачено використання навчально-методичних матеріалів, розташованих на платформі Moodle у відповідній вкладці сайту БДПУ.

У рамках курсу ми дотримуємося загальних політик використання штучного інтелекту в освітній, викладацькій та науковій діяльності, відповідно до законодавства України, включаючи закони "Про авторське право і суміжні права", "Про національну безпеку України", "Про охорону прав на винаходи і корисні моделі", а також національну Концепцію розвитку штучного інтелекту. Регулятивні положення також враховують стратегічні розвідки інших навчальних закладів, наприклад, стратегію розвитку Бердянського державного педагогічного університету.

Політика освітньої компоненти ґрунтується на засадах академічної доброчесності, прийнятій в Університеті (https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2020/03/akademdobrochesnist-_sayt.pdf). Не допускається академічний плагіат, фальсифікація і фабрикація даних, списування; забороняється використання здобувачами освіти додаткових джерел інформації під час оцінювання навчальних результатів (у тому числі засобами електронного зв'язку). Якщо у ході освітньої діяльності здобувач використовує інтернет-ресурси, штучний інтелект або інші джерела інформації, він має про це обов'язково вказувати (наводити відповідні посилання).

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність:

технічне (комп'ютер, проектор); програмне (PowerPoint, Excel, Word, Moodle); наочність (презентації у форматі PowerPoint).

Система оцінювання та вимоги:

- індивідуальне опитування;
- поточне тестування;
- екзамен.

Система оцінювання та вимоги:

Поточне тестування та самостійна робота					Екзамен	Сума
<i>T1</i>	<i>T2</i>	<i>T3</i>	<i>T4</i>	<i>T5</i>	50	100
10	10	10	10	10		

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

<i>Оцінка за університетською шкалою</i>	<i>Оцінка за шкалою ECTS</i>
90 – 100	A
78 – 89	B
65 – 77	C
58 – 64	D
50 – 57	E
35 – 49	FX (з можливістю повторного складання)
1 – 34	F (з обов'язковим повторним вивченням ОК)

Список рекомендованих джерел**Базова**

1. Биков В. Ю. Цифрова трансформація освіти: теорія і практика: навчальний посібник. – К.: НАПН України, 2023. – 280 с.
2. Морзе Н. В., Спірін О. М. Інформаційно-комунікаційні технології в освіті: навчальний посібник. – К., 2024. – 260 с.
3. Кухаренко В. М. Дистанційне навчання та цифрові освітні технології: навчальний посібник. – Харків, 2023. – 220 с.
4. Раков С. А. Основи інформатики та комп'ютерних технологій: навчальний посібник. – 2024. – 300 с.
5. Гуржій А. М. Цифрові освітні ресурси та їх використання в освітньому процесі // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2025. – №2. – С. 25–33.

Допоміжна

6. Спірін О. М. Хмарні технології в освіті // Інформаційні технології в освіті. – 2023. – №1. – С. 12–18.
7. Биков В. Ю. STEM-освіта і цифрові технології у професійній підготовці // Педагогічні науки. – 2024. – №3. – С. 8–15.
8. Кравець В. П. Використання ІКТ у професійній освіті // Освітні технології. – 2025. – №1. – С. 40–46.
9. Жалдак М. І. Інформатизація освіти: сучасний стан та перспективи. – К., 2023. – 240 с.
10. Семеріков С. О. Цифрові інструменти в освітньому процесі. – 2024. – 210 с.
11. UNESCO. Digital education transformation. – Paris, 2023. – Режим доступу: <https://www.unesco.org>
12. European Commission. Digital Education Action Plan. – 2024. – Режим доступу: <https://ec.europa.eu>
13. OECD. Digital learning and future skills. – 2025. – Режим доступу: <https://www.oecd.org>
14. World Bank. Technology in education. – 2023. – Режим доступу: <https://www.worldbank.org>
15. UNICEF. Digital skills development. – 2024. – Режим доступу: <https://www.unicef.org>

Інформаційні ресурси

16. Міністерство освіти і науки України – <https://mon.gov.ua>
17. Інститут модернізації змісту освіти – <https://imzo.gov.ua>
18. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського – <http://www.nbuv.gov.ua>
19. Електронна бібліотека НАПН України – <https://lib.iitta.gov.ua>
20. Google Scholar – <https://scholar.google.com>
21. Directory of Open Access Journals (DOAJ) – <https://doaj.org>
22. ScienceDirect – <https://www.sciencedirect.com>
23. SpringerLink – <https://link.springer.com>
24. ERIC – <https://eric.ed.gov>
25. GitHub (платформа для розробки ПЗ) – <https://github.com>
26. Stack Overflow (професійна спільнота програмістів) – <https://stackoverflow.com>
27. Coursera – <https://www.coursera.org>
28. edX – <https://www.edx.org>
29. Kaggle (аналіз даних, машинне навчання) – <https://www.kaggle.com>
30. W3Schools (веб-технології) – <https://www.w3schools.com>